

באדיבות אלית בריל

קבוצה א' - תרגול התנהגות ורבליט

אימון לבקשות (Mand)

קבוצה זו מתרגלת את השלב הראשון באימון לבקשות – אימון באמצעות חיקוי (Echoic).

מטרת התרגול:

רכישת הטופוגרפיה הקולית של הפריטים המבוקשים על מנת להעביר לאימון לבקשות (שלב 2, יתורגל בקבוצה נפרדת). במידה והלומד לא מסוגל לטופוגרפיה קולית, האימון יתבצע באמצעות תמונות / מכשירים אלקטרוניים / שפת הסימנים וכד'. שימו לב – מדובר בechoing! כלומר הטופוגרפיות צריכות להיות זהות (למשל, במקרה של לוח תקשורת באייפד, המורה מפיק תגובה עם האייפד והלומד עושה אותו דבר עם האייפד).

מילים לתרגול:

בחרו מילים שמהוות מחזקים ידועים (מחזקים איכליים, שמות בני משפחה, שמות עצם מועדפים {אייפון}). היה בטוח שהפריט אותו התלמיד אמור לבקש היה תחת תנאי חסך בתקופת האימון.

מחזקים:

המחזקים בתרגול יהיו הפריטים עצמם – בין אם מחזקים איכליים ובין אם כמה רגעים בפעילות המועדפת

אופן התרגול:

1. השג תשומת לב על ידי אמירת שם הלומד. הלימוד חייב להתחיל כאשר יש שליטת הוראה של המורה: ישוב וקשוב.
2. הגירוי המקדים צריך להיות נכח. לא להשתמש בגירויים ורבליים של "מה אתה רוצה?"
3. התחל באימון כאשר לומד מסתכל על הפה של המורה (או על האייפד / תמונות וכד')
4. אם יש צורך, סייע לתשומת לב ע"י מיקום הפריט ליד שפתיך / ידיך / תמונה.
5. הראה את הפריט ותאמר בפורמט אותו יש לחקות. למשל, הראה עוגיה ואמור "עוגיה".
6. חכה 3 שניות לecho (שהלומד יגיד "עוגיה").
7. אם נעשה echo, או תגובה שקרובה לכך (כפי שהוגדר קודם לכן במקרה של עיצוב התקרבות הדרגתית), תיתן את העוגיה או חלק ממנה.
8. אל תשבח את התגובה אלא חזק אותה עם הפריט עצמו.
9. במידה והלומד לא ביצע סוג כלשהו של בקשה (סירב לעוגיה) או לא עשה זאת בצורה שגויה, בצע הליך תיקון טעות – אמור שוב את המילה אך אל תחזק במידה ועכשיו יש echo נכון.
10. רשום + או – לפי התגובה.
11. התחל טרייל נוסף רק לאחר שהלומד סיים לצרוך את הפריט ושוב מתעניין בו.
12. עבור לשלב הבא אם –
א. לאחר 3 עד 5 הצלחות רצופות, או

- ב. אם היו שתי בקשות ללא echoic מחוץ לסביבת האימון (captured mands במידה והסתיימו בחיזוק) או
- ג. אם הלומד בעת התרגול ביקש פעמיים לפני שניתן המודל echoic.

קבוצה ב' - תרגול התנהגות ורבליט

אימון לבקשות (Mand)

קבוצה זו מתרגלת את השלב השני באימון לבקשות (לאחר שנרכש echoic)

***חשוב לקרוא את השלב הראשון באימון לשיום טרם התרגול.

מטרת התרגול:

אימון לבקשות – הבאה לדיבור ספונטני' שנשלט על ידי גורמי מוטיבציה.

בחירת פריטים:

- על מנת להתחיל את האימון לבקשות, בחר שני פריטים שנלמדו קודם לכן באמצעות חיקוי.
- על מנת להגביר תנאי חסך, חשוב לוודא שהלומד לא צרך את הפריטים הללו לפחות שעה טרם האימון.

אופן התרגול:

1. מקם את הפריטים בטווח הראייה של הלומד
2. אמור את שם הלומד על מנת להשיג את תשומת ליבו
3. בצע ג'סטה או הצביע אל עבר הפריט וכה 3 שניות עבור בקשה
4. **הדהה רמזים אלו + אמירת שם הלומד בהתאם להצלחות**
5. אם הלומד מבקש, ספק את הפריט באופן מיידי.
6. אל תשבח את תגובת הלומד. אפשר להגיד "קח" או "אוקיי" ולספק את הפריט.
7. קח נתונים + או – בסוף כל טרייל.
8. עבור למשימה אחרת מתכנית הלימודים, כמו התאמות או חיקוי. כאשר הלומד מצליח, שבח את התגובה וספק הזדמנות לבקש אחד ממחזקי המטרה.
9. קח נתונים על טרייל זה.
10. אם הלומד מבקש בצורה לא נכונה או שלא מגיב נכון בשלוש עד חמש הזדמנויות עם רפיט הבקשה, חזור לשלב תרגול 1 (קבוצה א') על פריט זה.

11. חשוב להמשיך ולוודא כי פריט זה נמצא בחסך או שלא תהיה מוטיבציה לבקש אותו.
12. קריטריון הצלחה הוא 18/20 הזדמנויות או 3-5 הצלחות רצופות בד"כ, תלוי בהיסטורית הלמידה.
13. כאשר הלומד עמד בקריטריון, ניתן ללמד autoclitic כמו "אני רוצה" באמצעות חיקוי (כמו בשלב 1) או /ו לעבור לפריט בקשה אחר.
14. אם קשה להרחיב את מאגר הבקשות, התמקד בלימוד שיום tact וספק הזדמנויות לבקש לאחר כל תגובת שיום נכונה ובמקביל המשך להרחיב את מאגר המחזקים.
15. ילדים זקוקים רק למספר בקשות מועט, וברגע שהם מתמחים בו, חשוב להתמקד בשיום.
16. המשך לספק הזדמנויות לבקש מחזקים בסיום טריילים בתכניות אחרות מתכנית הלימודים.

קבוצה ג' - תרגול התנהגות ורבליט

אימון לשיום (Tact)

קבוצה זו מתרגלת את השלב הראשון באימון לשיום – אימון באמצעות חיקוי (Echoic).

מטרת התרגול:

רכישת הטופוגרפיה הקולית של הפריטים המבוקשים על מנת להעביר לאימון לשיום (שלב 2, יתורגל בקבוצה נפרדת). במידה והלומד לא מסוגל לטופוגרפיה קולית, האימון יתבצע באמצעות תמונות / מכשירים אלקטרוניים / שפת הסימנים וכד'. שימו לב – מדובר בechoing! כלומר הטופוגרפיות צריכות להיות זהות (למשל, במקרה של לוח תקשורת באייפד, המורה מפיק תגובה עם האייפד והלומד עושה אותו דבר עם האייפד).

הכנת סביבת האימון:

הפריט אותו נרצה ללמד לשיים נמצא בטווח הראייה של הלומד, ונמצאים עוד שני מחזקים זמינים בצד. עדיף להשתמש בתמונה של הפריט כדי להבין בין אימון לבקשה לבין אימון לשיום.

אופן התרגול:

1. ודא כי הלומד יכול לראות את הפריט, והרם אותו ליד שפתיך או הצבע עליו לפני שתצביע על שפתיך על מנת לאפשר ללומד לעקוב אחר הפריט.
2. אמור את שם הפריט וחכה שלוש שניות לביצוע תגובת echoic של הלומד.
3. אם הלומד ביצע תגובה זו נכונה, מיד שבח את התגובה ובצע ג'סטה אל עבר המחזקים ולמעשה פותח הזדמנות לבקשה (mand).
4. ללומד יש כעת שלוש שניות לבצע בקשה.
5. אם הלומד מגיב בצורה לא נכונה או שאינו מגיב, עצור לכמה רגעים, הסט מבטך הצידה, והמשך כתיקון. כלומר, התיקון הוא למעשה התעלמות קצרה מצד המורה.
6. יחד עם זאת, אם הלומד צריך לשפר הגייה של הפקתו הקולית, ספק עד שלושה תיקונים מסוג echoic לפני שתמשיך ליחידת הלימוד הבאה. כמובן שאם הלומד מצליח לפני שמגיעים לפעם השלישית, המשך הלאה.
7. רשום את הנתונים עבור שני חלקי התרגול - עבור החיקוי + או - ועבור הבקשה + או -. אם התלמיד לא ביקש השאר את המשבצת ריקה.
8. כאשר הלומד מבצע echo לפי קריטריון שנקבע מראש (בד"כ 2-5).
9. אם הלומד ביצע שיום ללא סיוע פעמיים ולא בסביבת האימון, הוא ענה על הקריטריון של 'שיום מוכלל' (generalized tact).

קבוצה ד' - תרגול התנהגות ורבליט

אימון לשיום (Tact)

קבוצה זו מתרגלת את השלב השני באימון לשיום (לאחר שנרכש echoic)

***חשוב לקרוא את השלב הראשון באימון לשיום טרם התרגול.

מטרת התרגול:

העברת שליטת גירוי מהצגת המודל לחיקוי של המורה אל פריט השיום בהקדם האפשרי. כלומר, העברה ממודל של חיקוי השיום "מכונית" כגירוי מבחין לאמירת "מכונית" אל עבר ראיית המכונית (או שמיעת המכונית) כגירוי מבחין לאמירת "מכונית".

הכנת סביבת האימון:

הפריט אותו נרצה ללמד לשיים נמצא בטווח הראייה של הלומד, ונמצאים עוד שני מחזקים זמינים בצד. עדיף להשתמש בתמונה של הפריט כדי להבין בין אימון לבקשה לבין אימון לשיום.

אופן התרגול:

א. הדהיית גירוי מבחין מילולי של echo:

1. בצע מחווה לעבר הפריט (ג'סטה מסויימת / הצבעה) והמתן 5 שניות בטרם תצביע אל עבר שפתיך (או אל עבר אמצעי אחר שהשתמש בו כמו אייפד / לוח תקשורת וכד') ותגיד את המילה. כך נספק למעשה הזדמנויות לזמן את התגובה הרצויה.
2. לעתים ניתן לסייע ללומד להצביע אל עבר הפריט כמעין רמז עבורו על מנת לוודא מגע עם הפריט.

ב. הוראת השיום עצמה:

1. מקם את הפריט במקום בולט בטווח הראייה של הלומד ו/או הנח אותו מול הלומד אם אפשרי.
2. הצבע אל עבר הפריט, ללא שימוש בסיוע מילולי ווקאלי. אם יש צורך, אמור את שם התלמיד על מנת למשוך תשומת לב אל עבר הפריט והצבע או הרם את הפריט.
3. המתן 3 שניות לביצוע התגובה (שחוזקה קודם לכן באימון באמצעות חיקוי).
4. אם הלומד מבצע את התגובה הנכונה (או התקרבות הדרגתית שמוגדרת כרגע כהצלחה), שבח את התגובה, בצע מחווה אל עבר שניים או שלושה פריטים מחזקים על מנת לספק אפשרות לבקש אותם.
5. ספק את הפריט אותו ביקש הלומד במידה וביקש אותם נכונה.
6. לא לשבח בקשות, רק שיום.
7. תעד את הנתונים: + עבור תשובה נכונה ו- עבור תשובה שאינה נכונה. קח נתונים גם לגבי השיום וגם לגבי הבקשה.
8. אם הלומד אינו משיים את הפריט נכונה במשך שלושה טריילים עוקבים, חזור לאימון לשיום

באמצעות חיקוי:

- ✓ אם במהלך האימון החוזר הלומד מחקה נכון, בטרייל הבא הדהה את הגירוי המילולי – אל תוציא קול אלא תעשה רק תנועות עם השפתיים (ואם מדובר בלוח תקשורת אז רק תנועה חלקית).
- ✓ במידה והלומד מבצע תגובה נכונה עם הסיוע המודעה, חזור להוראת השיום ללא חיקוי (שלב 1).
- ✓ אם התגובה עדיין לא נכונה, חזור וספק סיוע של echoing.
- ✓ חשוב שסוגי הסיוע יהיו כתובים בנתונים!